

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Έργο: «Ενταξη παιδιών παλιννοστούντων και αλλοδαπών στο σχολείο - για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Γυμνάσιο)»

Επιμορφωτικό Σεμινάριο

Η διαπολιτισμική διάσταση των φιλολογικών βιβλίων του Γυμνασίου:
διδασκτικές προσεγγίσεις

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

15, 18 & 19 Απριλίου 2008
Ξενοδοχείο Τιτάνια
Πανεπιστημίου 52
Αθήνα

''Είμαστε όλοι ίδιοι, είμαστε όλοι διαφορετικοί''. Η αξιοποίηση του εγχειριδίου της Νεοελληνικής Γλώσσας για τη Γ' Γυμνασίου

Μαρία Αλεξοπούλου
Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων
Γεωργία Βαΐτσου, Φιλολόγος

Ο δάσκαλος της Νεοελληνικής Γλώσσας στο Γυμνάσιο έχει τη δυνατότητα να λειτουργήσει σε πολλά επίπεδα, πολύ περισσότερο όταν βρεθεί σε μια πολυπολιτισμική τάξη. Ειδικότερα στη Γ' Γυμνασίου, που οι τελειόφοιτοι μαθητές, έφηβοι πια, αρχίζουν ν' αναζητούν μια ταυτότητα, είναι εκείνος που μπορεί να συμβάλει στη διερεύνηση των οριζόντων τους.

Η αξιοποίηση του εγχειριδίου της Νεοελληνικής Γλώσσας για τη Γ' Γυμνασίου, αποδεικνύει στην πράξη ότι μέσα από την κειμενοκεντρική διδασκαλία οι μαθητές της τάξης των πολλών μητρικών γλωσσών συνειδητοποιούν πως η διαφορετικότητα συσχετίζεται και καταλήγει στην αποδοχή της ομοιότητας, αφού κοινά προβλήματα έχουν να αντιμετωπίσουν οι πολίτες του κόσμου. Το προτεινόμενο σχέδιο μαθήματος για την ενότητα ''Είμαστε όλοι ίδιοι, είμαστε όλοι διαφορετικοί'', αποτελεί αφορμή για αποτελεσματική αξιοποίηση όλων των ενοτήτων του εγχειριδίου, στο οποίο κυριαρχούν οι της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Η εικόνα του άλλου στα βιβλία λογοτεχνίας του Γυμνασίου. Το παράδειγμα του Ανθολογίου της Β' Γυμνασίου

**Ζωή Μπέλλα
Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων
Γεωργία Βαΐτσου
Φιλολόγος**

Στο σεμινάριο θα διερευνηθούν συνεργατικά τα κείμενα του Ανθολογίου της Β' Γυμνασίου στα οποία γίνονται αναφορές σε θέματα μετανάστευσης και παλιννόστησης, προκειμένου:

1. να καταφανεί σε ποιο βαθμό τόσο τα ίδια όσο και η διαπραγμάτευσή τους από συντακτική επιτροπή, κυρίως μέσω εισαγωγών και ερωτήσεων, ανταποκρίνονται στους στόχους του Προγράμματος Σπουδών, όπου γίνεται λόγος για τη σύνθεση ενός πολυδιάστατου πολιτισμικού μοντέλου και την ενίσχυση του σεβασμού της πολιτισμικής ετερότητας,
2. να εμπεδωθεί ένα μοντέλο κριτικής και συγκριτικής προσέγγισης των κειμένων αυτών, με στόχο την πολύπλευρη ευαισθητοποίηση και ανταπόκριση των μαθητών.

Η διδασκαλία της λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο. Μια διαπολιτισμική πρόταση

Μαρία Πεσκέτζη
Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων

Βασική προϋπόθεση για τη διαπολιτισμική προσέγγιση της λογοτεχνίας στη διδακτική πρακτική είναι πρωτ' απ' όλα η επιλογή της διδακτέας ύλης. Με ποιό τρόπο, δηλαδή, μπορεί να διευρυνθεί ο εθνικός λογοτεχνικός κανόνας με λογοτεχνικά κείμενα διαφορετικής πολιτισμικής προέλευσης. Εκτός, όμως, από την επιλογή της ύλης, τα διδακτικά σχήματα, τα οποία μπορούν να υποστηρίξουν μια διαπολιτισμική προσέγγιση του λογοτεχνικού κειμένου, θα πρέπει να βασίζονται στις παρακάτω θεωρητικές αρχές: α) τη διακειμενικότητα- διαλογικότητα, τη δυνατότητα δηλαδή που έχουν τα λογοτεχνικά κείμενα, ανεξάρτητα από τις διαφορές τους, να διαλέγονται μεταξύ τους και β) τη σύγκριση κειμένων, εμπειριών, λογοτεχνικών ειδών, πολιτικών και κοινωνικών συνθηκών που επέδρασαν στη λογοτεχνική παραγωγή ενός τόπου μια συγκεκριμένη ιστορική στιγμή. Η σύγκριση ως ερμηνευτική μέθοδος είναι ιδιαίτερα σημαντική, γιατί διευκολύνει τον μαθητή αναγνώστη, μέσα από μια διαδικασία αφαιρετική και ταυτόχρονα συνθετική όχι μόνον να κατανοήσει διαφορετικές στάσεις και αντιλήψεις ζωής, αλλά να σταθεί κριτικά σ' αυτές.

Εμείς και οι Άλλοι. Η μετανάστευση εδώ και άλλοτε

Ελένη Σπαθάρη-Μπεγλίτη
Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων

Με αφορμή τον Οδηγό Πολιτιστικών Εκδηλώσεων Α', Β' και Γ' Γυμνασίου, θα εργαστούμε πάνω στην μετανάστευση των Ελλήνων στην Αμερική και των ξένων στην Ελλάδα. Θα αξιοποιήσουμε τεχνικές δραματοποίησης, δημιουργίας οικογενειακών δέντρων, αφηγήσεων βιωμάτων, χρήσης του διαδικτύου για την καταγραφή της ιστορίας της μετανάστευσης. Θα εξετάσουμε επίσης το πώς μπορεί να "στηθεί" μια εκδήλωση για το μετανάστη. Στόχος της παρουσίασης είναι η ευαισθητοποίηση των μαθητών στην εικόνα του Άλλου, είτε αυτός είναι ο εαυτός στην ετεροτοπία, είτε ο Άλλος στο εδώ. Θα υπάρξουν διαθεματικές διασυνδέσεις με τη λογοτεχνία και τη λαογραφία.

Διαπολιτισμικές προσεγγίσεις στο μάθημα της πολιτικής και κοινωνικής αγωγής

Άννα Τριανταφύλλου
Σχολική Σύμβουλος Γαλλικής Γλώσσας

Διερευνώντας το βιβλίο *Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή* (Γ' Γυμνασίου), αναζητήθηκε ο διαπολιτισμικός λόγος που εμπεριέχεται σε αυτά, θέτοντας ερωτήματα όπως, α) με ποιον τρόπο οι συγγραφείς του βιβλίου ως φορείς μιας δεδομένης κουλτούρας αντιλαμβάνονται τον κόσμο στον οποίο ανήκουν και με ποιον τρόπο, ρητό ή άρρητο, τοποθετούνται σε σχέση με αυτόν, β) ποια εικόνα διαμορφώνουν για τον Εαυτό και τον Άλλον, γ) αν λαμβάνονται υπόψη οι στόχοι του Συμβουλίου της Ευρώπης και άλλων φορέων για την ενδυνάμωση της δημοκρατίας, δ) ποιες πρακτικές υιοθετούνται με στόχο την αλλαγή στάσεων και την ανάπτυξη μιας διαπολιτισμικής επικοινωνιακής δεξιότητας, ε) αν συζητούνται έννοιες όπως συλλογική και ατομική ταυτότητα, πολιτισμός, ετερότητα, έθνος, πολυμορφία, αλληλεπίδραση και, τέλος, ζ) αν υπάρχουν στοιχεία τα οποία ο διδάσκων θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει προς μια διαπολιτισμική κατεύθυνση, ώστε να ενισχύσει τη δημοκρατική συμπεριφορά των μαθητών και να αποτρέψει την αναδίπλωση στον εαυτό. Στο πλαίσιο της ανωτέρω διερεύνησης, κατηγοριοποιήθηκαν οι θεματικές που προσφέρονται στα εγχειρίδια, ενώ ενδεικτικά παραδείγματα στηρίζουν τα συμπεράσματα.

Διερευνώντας ζητήματα σχετικά με τη συνύπαρξη ντόπιων και αλλοδαπών με αφετηρία ένα διήγημα

**Νάντια Τσενέ
Φιλολόγος, εκπαιδευτικός θεάτρου/δράματος**

Πρόκειται για ένα εργαστήριο εκπαιδευτικού δράματος (Drama in Education) με διαπολιτισμικό προσανατολισμό, που έχει ως αφετηρία το διήγημα «Σαν τα χελιδόνια, λέλε μου» του Σωτήρη Δημητρίου. Στο επίκεντρο του εργαστηρίου είναι το θέμα της μετανάστευσης και πιο συγκεκριμένα το ερώτημα: Τι είδους προβλήματα δημιουργούνται όταν οι ντόπιοι και οι αλλοδαποί καλούνται να συνυπάρξουν και πως θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν;

Το εργαστήριο δίνει την ευκαιρία σε αυτούς που συμμετέχουν να γνωρίσουν τεχνικές του εκπαιδευτικού δράματος. Το εκπαιδευτικό δράμα χρησιμοποιεί την τέχνη του θεάτρου αλλά σε ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο. Πρόκειται δηλαδή για μια μορφή τέχνης και παράλληλα για ένα εργαλείο που χρησιμοποιείται για τη διδασκαλία άλλων μαθημάτων καθώς και για διαθεματική δουλειά. Μπορεί να αξιοποιηθεί ως μεθοδολογία και στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, καθώς ωθεί τους συμμετέχοντες λειτουργώντας μέσα σε ένα θεατρικό πλαίσιο να μπουν στη θέση τους «άλλου» και να διερευνήσουν ένα ζήτημα από πολλές οπτικές.